

GENERATIA NOUA

SUMARUL:

1) Scrisoarea	<i>Redacțiunea</i>
2) Traducțiile la noi	<i>M.</i>
3) Cersetoarea	<i>A. Sogalas</i>
4) Arhitectura	<i>Bauart</i>
5) Realitate.	<i>Bion</i>
6) O Sărbătoare la țară.	<i>G. Moceanu</i>
7) Șalga.	<i>Carmen Sylva</i>
8) Cântăm (Poesie)	<i>Bion</i>
9) Situația financiară.	<i>Financiar</i>
10) Descoperire importantă	<i>Păsăreanu</i>
11) Un document istoric	<i>Gr. Sima Ion</i>
12) Teatrul	<i>Ion Săteanu</i>

DONATOR:

Comte **PIERRE DE ROMA**

PREȘEDINȚI ONORIFICI:

Dr. C. CHABUDEANU

Directorul „Progresului Medical Român”

D. Advocat IACOB LIVESCU

Publicist, Ex-Consul, Magistrat, Prefect.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

23.—Strada Sfinți-Apostoli.—23

BUCURESCI, FEBRUARIE, 1893

„GĂNERĂŢIA NOUĂ”

Revistă literară-ştiinţifică

Donator : **Comte Pierre de Roma**

Cuvioşiei sale, maicei Startte a mănăstirei Văraţicul
Eugenia Negri.

Serisoarea pe care cuvioşia voastră a avut bunătatea să ne o trimită cu ocaziunea jubileului de 12 ani impliniţi de revista noastră, ne incumbă datoria ca să vă mulţumim la rândul nostru pentru succesul pe care ni-l doriţi.

Sotia marelui Pomân, Costache Negri, ne-a reamintit—prin scrisesele sale—trecurile vremuri ale gloriei literare româneşei şi ne a îndemnat să mergem na’nte întru a depune obolul mult dorit pe altarul Patriei, de la care în urma mucece în-teligente, vom culege lauri bine meritaţi.

Un alt graiū nu ne-ar fi fost mai cumpi.

Şi, de aceea, clubul literar salută cu deosebită veneraţiune pe Românce, vredni că de neamul său, păstrându i cea mai respectuoasă recunescinţă.

Bucuresei, 16 Ianuarie

„Generaţia Nouă”.

TRADUCȚIUNILE ÎN LITERATURA NOASTRĂ

Literatura noastră contemporană, care — orî-ce s'ar ȃice — este într'o fasă de desvoltare, încearcă aȃi sau mai bine e supusă aȃi mai multor curente.

Nu cari sunt, anume aceste curente, mē voiū indeletnici a cerceta acum, ci care este cauza determinatoare multora din aceste curente.

Această cauză cred cā o găsesc, într'o însemnată parte a cî, în diferitele opere literare, cari aū fost traduse în limba noastră.

Din acest punct de vedere, trebuie să dăm o deosebită însemnatate traducȃiunilor cu cari zilnic gazetele hrănesc pe cititorii lor.

După puritanismul și severitatea în formă și în musică, atāt de mult preconisate de d-nii *Macedonski* și *Bonifaciu Florescu*, după lyrismul dureros de sfâșietor al Eminescianilor—sfâșietor și în formă și în ritm—, a trebuit ca să gustăm până anul trecut o serie de producȃiuni literare streine, consecinȃi cu firea lucrurilor la popoarele în cari trăesc Catulle Mendès și Armand Silvestre, și cari aū prins la noi cum ar prinde în orî-ce parte a lumēi, unde literatura ar fi aprōpe de a pāși pe această pantă.

În Franța avem ađi curentul literar rusesc, și, ce e mai ciudat - tot de odată republicanul fraternisează cu absolutismul cel mai îndârjit.

La noi, într'un moment determinat, curentul rus a prins foarte bine și avem, ađi chiar, un scriitor care a dat la lumină doę opere — și sunt opere în toată puterea cuvântului — în cari n'a putut să iasă din misticismul curentului literar rusesc.

Pentru a cunoaște de aproape cari sunt acele doę serieri, e destul a răsfoi : *Puterea întunericului*, dramă a Contelui *Leo Tolstoi* și *Tarass Bulba*, roman al aceluï cunoscut rus de la începutul veacului nostru, *Nikolai Gogol*, de la care — ăice ađi critica științifică — nimeni nu poate să nu împrumute tesa unui roman or a unei nuvele.

Curentul decadent frances, afară de câte-va superbe producțiuni ale d-lui Macedonski, producțiuni curate de artă și prin urmare neieșite din starea noastră de a fi de ađi. încolo n'a făcut la noi de cât să mânjească câte-va coale de hârtie și să necăjească carăși câți-va lucrători tipografii cu discifrarea insanităților din ele.

Gust accentuat destul de mult se observă pentru acest gen, poate pentru-că excită curiozitatea burgheză

— și ceea-ce trebuie să ne explice în aceeași vreme cum a putut prinde pe scena românească vodeviluri de soiul lui **423** și alte localități cari n'au a face întru nimic cu moravurile noastre de ađi—cam dezechilibrate e adevărat, dar într'un sens particular.

Traducțiunile au servit mult, foarte mult la dezvoltarea gustului nostru de a citi, traducțiunile ne servesc

îndestul și astăzi, când nu putem citi în original pe streinii, însă ar trebui ca acele opere să fie mai apropiate de starea noastră nervoasă, căci curente determinate de traducțiunile cari au intrat în gustul nostru nu pot să nu lase nici o urmă.

M.

CERȘETOAREA

— Anasis Sogalas —

Cât e de lungă Iarna aceasta ! Simt un aer de ghiată ; și nimic, nimic pentru a'mi acoperi brațele goale. Mi-e frig ! Pe subț ușa mea șuieră vântul, zăpada resbate prin acoperiș ; copiii mei, tremură ; nici o flacăra nu'și aruncă azi razele ei.—Ah ! sărmanii, cum stau ghemuiți subț sdrențe pe o mână de paie !

Intr'o cameră luminoasă, cu ferestrele închise bine, pe o sofa lungă, în fața unui foc sclipitor, cât e de fericit, bogatul, lângă copiii săi veseli și rumecoi !...—Dar, iață : O rază arzătoare, apare și alunecă în acest pod friguros. Să ne încălzim la soarele care lucește prin fereastră ; el este : Vatra săracului.

Ce ? Voi plângeți, copiii mei ! Oh ! începe foamea. Le trebuie hrană. Ah ! celui ce le-ar aduce-o, i-ași da, în grabă : Corpul, viața, sângele meu. Dar, nu, *trebuie bani* ! Acești copilași, vor muri de foame, căci, ni se cere un preț pe pâinea noastră proastă ; ni se vinde viața ! Dumnezeu ne o dă, dar, oamenii ne fac să-o plătim.—Să ies, poate, voiū căpăta ce-va. Iață. Această femeie împodobită în haine scumpe și odoare prețioase, ar putea să mă ajute :

„Miluește-mă, Doamnă ; voiū ruga pe Dumnezeu pentru d-ta, privește-mi copiii flămândi și înghețați de frig. Miluește-mă Miluește-mă ! Banul ce vei da cerșitorului va înfrumuseța și va einsti mâna d-tale, mai mult de cât acele inele strălucitoare. Un refus de dispreț. Vai ! In lumea aceasta, săracul ie asc-

menea celei mai netrebnice insecte, care se calcă în picioare de trecători!

Ce ie de făcut? Râul, ie colo: frumos și adânc, el se întinde, ca un nemărginit mormânt, ascundând în cutele mantiei sale: atâtea răutăți, atâtea sdrențe și atâta miserie! Haide, fără de frică! Moartea vine atât de iute! . . . Dar, acești copii, vor fi lipsiți de cel din urmă sprijin, și, Dumnezeu, de colo, de sus, blestemă sinuciderea! Cu toate astea, sufăr atât de mult! Foamea îmi roade corpul. Ah! ce chin spăimântător. Inima mi se strânge ca și cum, o mână cu degetele de fier mi-ar sfășia-o.

Blestemate fie, toate aceste sgomote și râsuri de bucurie; aceste femei împodobite cu pene și rochii de mătase, cari parcă și râd de sărăcia mea. Nimic, nici o pomană nu vine să-mi potolească foamea mortală; Pânea ce mi-or da, le-ar lipsi de un voal nou, sau, de o ghirlanda de flori.

Ah! Cum slăbesc!.. Vedenii streine mi-se arată! Copiii mei nu mai plâng! Ce vi-i frică de moarte!? Oh! mângâieți-vă curaj, Mici Ingerași, voiți merge să găsim pe Dumnezeu. În loc de o casă neagră, în loc de un pod friguros și trist, Dumnezeu, ne păstrează, colo, sus un palat de nourî al cărui aco-perământ ie făcut din razele stelelor.

După câte-va clipe, copiii nu mai aud pe mama lor.

Printre mulțime, trece un cosciug lipsit de neamuri și prieteni.

O femeie gânditoare, s'oprește în loc; un trecător se reintoarce; privește o clipă, eugetă la plăcerile zilei, la viitoarea-i serbare, și apoi, se depărtează nepăsător.

Tradusă

Eleonora Nour

ARHITECTURA

Construcțiunile de fer și incendiurile

O construcție, chiar făcută din materiale incombustibile, nu este pentru aseastă cauză, ferită de efectele incendiului. Ea nu poate asemenea împiedica propagarea focului de la un etaj la altul.

Ast-fel, materiile combustibile, în care incendiul se declară încălzește ferul de la căprioréală și al coloanelor etc. dacă sunt goale. Metalul se dilată și eserecită asupra zidurilor și sprjiinilor împinsături, care le desprind.

Resistența stâlpilor scade în acelaș timp, în cât ei se mișcă și pardoselile cad.

Stâlpi se imoae dacă sunt de fer; acei de tuciu încearcă topirea saü plesnesc la răceala bruscă, ocașionată prin aruncăturile de apă ale pompelor de incendiu.

Este bine de a prevede aceste casuri diverse și de a supune construcțiile metalice, la orî-și-care condițiuni destinate a le feri în măsura posibilităților.

Eată cele formulate de autoritățile tehnice din Berlin și impuse în urma distrugerii aproape totală a unui deposit de mărfuri, construit de fer, tuciu, piatră și cărămidă.

Grinzile travurei de fer trebuie să fie adunate în ast-fel de mod, ca tâlpile lor interioare să fie în același plan orisontal și acoperite peste tot de boltițele de cărămidă, saü de curbătura ridicăturii boltei în unire cu boltițele.

Talpile inferioare sau coloanele metalice trebuie să fie reîmbrăcate peste tot de o materie neconducătoare (stabilă).

Trebuie a se feri camerele de dilatațiune în zidurile punctelor de încastrare ale grinzilor, în modul de a se putea dilata în libertate.

Dacă clădirea e împărțită de ziduri de despărțire, pentru a localiza focul, deschizăturile trebuie a fi reduse la strictul minimum și închise prin uși duble de fer cu nervure și corniere (colțare) și despărțite printr'un strat de aer de 25 à 60 Cm. Dacă clădirile-au o curte mică ferestrele din curte vor avea o-bloane de fer spre a înlătura ca acoastă curte să nu formeze un coș de apel măbind curentul.

Bauart.

REALITATE

O cunoscusem în 1885,—frumoasă în puterea cuvântului, spirituală, vioaie și cu o creștere aleasă—pe atunci era încă în școală, promitea mult viitorului.... Și de ce n'ar fi promis, când la acea etate greutatea vieții încă nu-i erau cunoscute,—când masca ipocrisiei și falșitatea omenească erau cuvinte banale ce le auzea, fără a le înțelege efectul ?!

Trecură ani pe rând, unul câte unul,—viața de școală cu suvenirile-î plăcute și nevinovate începu a se strecura pe nesimțite.

Plină de iluzii și legănată pe brațele fericirii, scopul vieți 'î păru „o poemă“ la început, cu timpul și-n urmă o găsi „o sarcină“.... Săracă materialicește, bogată ca moral, făcu primul pas spre lupta incontinuu a viețuirii;—reuși prin concurs a ocupa un post de institutoare la o comună.

Acum..., acum va începe o altă viață plină de neplăcere și va trebui zilnic a se lupta cu ea, căci menirea-î de propagatoare a luminei, e din cele mai grele și spinoasă....

Putea-va oare s'o suporte?... Eată o întrebare ce adesea nu o făcusem.

. . . . .
. . . . .

Șease ani în urmă o revăzu!... schimbată însă,—vioiciunea-î trecută a dispărut.... azi melancolia și suferința sunt inprimare pe fața ei....

O văd zilnic trecând la școală, la aceeași oră și pe ori-ce vreme.

.....
Toate trec și se schimbă în lumea asta !...

Dar ea ce va deveni și mai târziu ?...

Poate... o mamă virtuoaasă pentru fericirea copiilor ei !...

B'on

Neobositul profesor român de gimnastică, D-l G. Măceșanu, a combinat următorul balot cu următorul :

O SĂRBĂTOARE LA ȚARĂ

Representat pe scena Teatrului Național cu ocaziunea
căsătoriei tinerei perechi regale.

Iată-l :

Teatrul reprezintă priveliștea în valea unui sat românesc la
poalele Carpaților din România.

În fața scenei la stânga un han.

Dinaintea hanului mese, scaune, bănci așezate cam în ne-
regulă.

În dreapta mai spre fund un puț cu cumpănă.

S C E N A I

La ridicarea cortinei se cântă *Doina* (ca melodramă) și la
mese petrec țăranii. Lângă puț, copii bălăcesc și se joc.

Cârciumarul (un grec), scurt și gros cu burta mare, obrații
roși, nasul borbănat, îmbrăcat cu o cămașă lungă țărănească,
cu fota dinainte; cară cu o oală vin, și toarnă în pahare în
dreapta și în stânga, ciocnind și bând când cu unul când cu
altul.

Mai spre fund în stânga țărani, țărance, îmbrăcați în cos-
tume naționale de sărbătoare, fetele cu câte un buchet de flori
în mână, așteaptă să vie boerul și dănuitorii, cari trebuie să
joace.

S C E N A II

Se aude o duruitoră de trăsură care după câte-va momente nu se mai aude. — Apoi intră pe scenă (din dreapta) stăpânul moșiei cu soția și fiul său. — La ivirea lor țăranii se scol, își scot căciulele și îi primesc cu respect. — Cărciumarul se înveselește, scoate din prăvălie o laviță, o așază la un loc mai în față, o acoperă cu o velița, și îi roagă să șază.

Boerul întrebă pe țăranii, că de ce nu au sosit dănuitorii.

În acest moment, se aude prin munți refrenul unui buciem. Bătrânul chiamă pe un copil și îi spune să se ducă să vadă ce se aude și ce se vede?

Copilul urcă o colină, se oprește în vârf și privește un minut în spre partea cea-laltă punându-și mâna la ochi. Se scoabără fuga înapoi și arată vesel că vine lume.

Toți privesc spre munți, unii curioși, alții veseli. Cete, cete de flăcăi și fete, îmbrăcați în costume românești încep apoi a se vedea coborând din vârf pe o cărare șerpuiindă. În vale, împedecați de un riu, apucă la dreapta și dispar între culise.

Apoi începe baletul după cum urmează:

No. 1. *Azi e zi cu soare* și intrarea dănuitorilor. — No. 2. *Hora*, executată de balet. — No. 3. *Romanul*, executat de cele mai distinse 8 balerine. — *Solo*, de D-șoarele *Brambila* și *Stocchetti*. — No. 4. *Bătuta*, executată de corpul de balet. — *Solo* de D-șoarele *sororile Giussani*, *Maria Ferrero* și *Annita Stocchetti*. No. 5 și No. 6. *Arcanul* și *Chindia*, executate de corpul de balet. — No. 7. *Brâul*, executat de D-șoarele *Brambilla* și *Stocchetti*. — No. 8. *Corăbiasca* (danț matelot român), executat de 16 balerine. *Solo* de D-șoarele *Maria Ferrero* și *Paulina Giussani*.

George Moreanu

CARMEN SYLVA

Ș A L G A

(Legendă)

Pe malurile Dunării de sus era o herghelie foarte frumoasă de mănji și de noateni; aproape de herghelia asta era o casă foarte frumoasă cu o alee d'a dreapta și d'a stânga căruia erau niște stâlpi de lemn cari o ocroteau de arșița soarelui și de furia viscolului. Casa și herghelia, ciobanii și căinii erau ai unei văduve tinere și frumoasă cu ochii negri, cu părul creț și cu caracter de șoim, pe care e chema Șalga.

Si nu'i așa că e foarte ciudat ea să vrea o femeie când e mai cu seamă singură, să trăiască pe marginea Dunării și să'si vadă numai de avut? Șalga trăia cu soacră-sa, o bătrână cum se cade, pe care o îngrija foarte bine pentru ea s'o facă să'si uite neputințele și întristarea ce o copleșise de când îi murise feciorul.

Bogata Șalga era tare curtată. Inșă nu era bărbat destul de voinic, destul de curajos pentru ea. Sau că o curtau numai pentru bogăția ei. Unul era prea năring, altul prea lenș; cutare nu se pricepea cum se îngrijește o herghelie ea să se înmulțească numărul cailor, altul vrea să facă pe boerul. Din pricina asta nu voia să se mai mărite și ridea de ori-cine venia s'o ceară așa că pețitorii nu'i mai căleau pragul.

Intr'o noapte neagră și liniștită veni Caracatuci căpetenie de țilhari, în capul haiducilor lui toți călări ca și el. Căinii fură

omoriți, Caracatuei trase sabia, legă strună pe ciobani și hoții porniră caii ducându-i din urmă cu biciul. Baciul chiar, care era cel mai frumos și mai voinic cioban, fu legat cu mâinile la spate pentru ca să nu poată face nici o mișcare. Așa porniră spre Dunăre.

Toate acestea se întâmplaseră numai în câte-va clipe și haiducii riseră pe subț mustată de isprava ce făcuseră.

Baciul gîndea cum să facă să le joace un renghițu. De odată începu să vorbească cu glasul înecat în lacrimi :

— Stăpîne, tu care poruncești la cinci sute de voinici, îndură-te cu mine și dă voce să mi se mai slăbească ștreangul cu care'mi sunt legate mâinile, fiind-că mă doare grozav.

Tîlharul se gîndi :

— El singur ce rău poate să'mi facă ?

Și porunci să i se slăbească legătura. Însă Baciul cum putu să'și misce mâinile, scoase de subț cojoc un corn de munte și suflă de trei ori cât putu de tare, așa că toată valea răsună și chiar frunzele tremură.

— Ce ți-a venit să suflă din corn noaptea ? întrebă Caracatuei uitându-se bănuitor în toate părțile.

— Trebuie să suflu din corn pentru ca să nu se răzlețe mînjii ; ei cunosc sunetul cornului meu și se strîng în partea în cîtro îl aud.

— Am să'ți spun eu cînd s'or resleți mînjii. Atunci să suflă din corn.

Și cînd zise vorbele acestea se uită așa de rău în cînt ciobanul se gîndi că nu trebuie să se încumete să mai sufle încă odată din corn. Numai să dea Dumnezeu să mă fi auzit Șalga

— Își zise Baciul. Șalga are auzul ascuțit ca cel mai bun cîine ciobănesc și ochiul ei vede tot așa de departe ca al vulturului. Șalga o să mă scape ; ea nu știe ce este frica.

Baciul nu se înșelase.

Cînd răsună întăia oară cornul Șalga se deșteptă. Cînd răsună a doua oară, sări jos din pat și dete fuga în odaia soacri sale.

— Mamă, îi zise ea, mamă dragă, auzi tu cornul de munte cum răsună în toată valea ? nu știi pentru ce răsună ? s'au înprăștiat mînjii sau i-au furat tîlharii.

Soacră-sa se frecă la ochi și zise :

— Du-te mai bine, fata mea, și te culcă, și nu te tulbura de ciobani ; așa cânt ei noaptea din corn, când li e urit.

N'apucă însă bătrâna să isprăvească vorbele astea și cornul răsună pentru a treia oară și răsunetul ăsta o făcu să se infioare din creștet până în tălpi. Şalga nu mai putu sta locului.

— Haide, zdup ! sus, băeți ! sculați-vă din somn, zise ea către slugi. Puneți'mi șaua pe calul cel mai ager, puneți șea bărbătească, fiind-că am să încalec bărbătește.

Și sări pe șea și'si petrecu pe după git friul calului, și o impunse în galop în josul Dunării, ațîțind pe cal cu țipetele ei.

Tilharii se îngroziră când o zăriră, fiind-că ea semăna cu o nălucă. Şalga însă alerga ca o furtună în urma lor și striga căpitanului hoților : Așteaptă ! așteaptă ! te ajung eu și atunci să te învăț minte, Caracatuei, care poruncești la cinei sute de voinici ! Stați pe loc, să vorbim ceva amândoi cu arma în mână. Iți jur că am să'ti dau o lecție care o să te facă să nu mai furi caii nici să mai legi pe ciobani.

Caracatuei însă, care porunea la atâtea sute de oameni, fugea nebun. Ii era frică de femecea asta ? Nu nu'i era frică, însă de... era femece și până atunci nu i se mai întâmplase să'l gonească o femece. Iși uită hoțul toată voinicia și fugea și fugea fără măcar să se uite înapoi.

Însă Şalga nu'l slăbea, îl ocolea când în dreapta când în stînga, zbură împrejurul lui, ridicând nori de praf, până când îi veni ei bine și atunci..... capul lui Caracatuei se rostogoli în țărină : numai capul, fiind-că trupul rămăsese tot pe armăsarul care fugea mîncând pămîntul, și din trupul hoțului țîșnea sângele și roșă țărina.

Şalga nici nu sulla greu măcar ; se întoarse, deslegă mâinile Baciului și începu apoi să mîne mînjii înapoi spre casă.

De atunci, herghelia Şalgi a rămas spaima hoților. Nici unul nu se mai încrumeta să'si apropie piciorul de alea care înconjoară casa și pe care o păzese câinii fieroși ; acolo trăi frumoasa și neobosita Şalga nesupărată de nimeni.

I. S. Spartali.

MANUSCRIPTE PR MITE

Cântăm cântul fericirii
Nemuriri,
Și-n cântarea ta zeească
Femească
Lasă-mi buza mea cea jună
Ca să pună,
Un sărut dulce și lin
Pe-al tău sân.
Sân... de zee, de virgină...
Ce alină,
Suferințele 'nvechite,
Impetrato.

Bion

SITUAȚIA FINANCIARĂ A ROMÂNIEI

Situația tesaurului public până la 30 Septembrie 1892 cuprinde :

1. Comptul *definitiv* al exercițiului 1891—92.
2. Comptul *provisoriu* al operațiunilor de venituri și cheltueli efectuate în cele d'întâiu 6 luni ale exercițiului curent 1892—93, adică în interval de la 1 Aprilie până la 1 Octombrie 1892.
3. Comptul fondurilor speciale pentru exercițiul 1891—92 și pentru primele 6 luni ale exercițiului curent 1892—93.

Lucrarea aceasta este de un interes remarcabil nu numai pentru publicul financiar din străinătate dar și pentru publicul din țară, doritor a cunoaște oficial și în mod exact situația tesaurului român.

Acest prețios document oficial îl resumăm aci în părțile lui cele mai principale.

Comptul definitiv al exercițiului 1891—92 presintă, în privința veniturilor, rezultatele următoare :

Evaluatuni (făra suma afectată din excedentul exercițiului 1889--90) . . . . . fr. 168,538,600.—

Constatări	„	183,348,813,99
Incasări	„	180,147,096,24
Rămășițe	„	3,201,717,75

Comparațiunea acestor cifre indică :

că constatările au întrecut evaluările cu

suma de . . . . . fr. 14,810,213,99 adică 8,68%₀

că, încasările au fost su-

perioare evaluărilor cu

suma de . . . . . fr. 11,608,496,24 sau cu 6,88%₀

că rămășițele, adică dife-

rența între constatări

și încasări a fost de . fr. 3,201,717,75 sau 1.74%₀

Resultatele acestea sunt mai mult de cât satisfăcătoare. Ele dovedesc că evaluațiunile budgetare au fost stabilite pe base certe și bine cumpănite și că administrația finanelor tinde, în mod constant, spre îmbunătățire.

Tabloul ce urmează pentru o serie de 10 ani, face să reiasă în mod și mai evident, rezultatele obținute asupra veniturilor Statului, prin compturile definitive încheiate la închiderea fie cărui exercițiu :

<u>Exercițiu</u>	<u>Evaluțiuni</u>	<u>Constatări</u>	<u>Incasări</u>	<u>Remășițe</u>
1882-83	125.627.045	144.372.995	141.815.929	2.557.065
1883-84	123.647.945	138.035.598	134.695.989	3.339.608
1884-85	128.809.433	120.255.534	115.244.415	5.022.119
1885-86	127.538.720	127.866.532	124.478.397	3.388.134
1886-87	138.237.695	139.754.925	136.769.574	2.985.350
1887-88	140.753.331	142.538.730	138.437.743	4.100.987
1888-89	159.419.335	161.872.930	157.575.132	4.297.797
1889-90	159.628.000	163.182.204	159.849.207	3.332.996
1890-91	164.369.000	173.016.488	170.353.795	2.662.691
1891-92	168.538.600	183.348.813	180.147.096	3.201.717

Din examinarea cifrelor cuprinse în această tabelă, rezultă că exercițiile 1882—83 și 1883—84 au dat cele mai bune rezultate. Este de observat însă că, în încasările anului 1883—84, se coprinde un venit extraordinar de lei 4.871.250, bani 81, care nu a fost prevăzut la întocmirea și votarea budgetului și că, fără această încasare extraordinară, proporțiunea între încasări și evaluări ar fi mai scăzută, apropiându-se de cea obținută pentru exercițiul 1891—92. Ori cum ar fi, se dovedește că de la 1889, încoace încasările au fost constant superioare evaluărilor și că, în ultimul exercițiu închis, acestea au fost întrecute cu suma de peste 11,600,000 lei adică, 6,88%.

În parte pe natură de venituri, evaluările budgetare, constatările încasările și rămășițele exercițiului 1891—92 au fost :

<i>Venituri</i>	<i>Evaluări</i>	<i>Constatări</i>	<i>Incasări</i>	<i>Remășițe</i>
Contrib. directe.	29.375.000	30.280.885	29.467.038	813.847
„ indirecte	41.205.000	51.362.736	51.317.472	45.264
Monop. Statului.	42.950.000	45.904.785	45.204.785	—
Ven. min. domen.	23.619.600	24.794.124	23.136.124	1.658.000
„ „ luc. pub.	13.527.000	13.972.579	12.872.579	—
„ „ de Inter.	7.100.000	7.898.030	6.888.832	9.198
„ „ de finan.	2.020.000	2.001.174	2.001.174	—
„ „ de resb.	1.376.000	1.256.983	1.256.983	—
„ „ de exter.	116.000	281.778	181.778	—
„ „ eulte . .	263.500	213.417	213.417	—
„ „ justiție .	1.500	4.262	4.262	—
Venituri diferite	7.025.000	7.278.053	6.602.646	676.407
	<u>168.538600</u>	<u>183.343813</u>	<u>180.147096</u>	<u>3.201.717</u>

Cifrele din acest tablou ne arată :

a) Că constatările veniturilor celor mai importante ale Statului au fost superioare evaluărilor, și că numai u-

nele din micile venituri administrate de diferite ministere au fost, ca constatări, inferioare evaluărilor :

b) Că încasările au fost și ele, pentru contribuțiunile directe, pentru cele indirecte, pentru monopolurile Statului, pentru venitul net al căilor ferate, superioare evaluărilor :

c) Că remășițele, afară de acelea ale veniturilor domeniiale și ale diferitelor venituri, sunt minime.

Rezultatele obținute în cursul celor d'ântăiū 6 luni, e la 1 Aprilie până la 1 Octombrie 1892 sunt :

Budgetul pe 1892—93 prevede la venituri fără escedentul de 3.887.000 franci din anul precedent suma de . . . . . fr. 175.727.576.46

Din această sumă s'a încasat în cele d'ântăiū 6 luni de la 1 Aprilie până la 1 Octombrie 1892 . . . . . fr. 87,924.863.33
rămânând a se mai încasa până la încheierea exercițiului, 30 Septembrie 1893. fr. 87.802.713.13

Incasările deci au fost în cursul celor d'ântăiū 6 luni ale exercițiului curent cu peste 50% din totalul prevederilor budgetare.

În cele d'ântăiū 6 luni ale exercițiului 1891—92, se încasase dintr'un budget de 168,538,000 franci, suma de 80,055,167. Pentru exercițiul 1892—93 evaluările fiind superioare celor din 1891—92 cu 7,175,000, încasările au întrecut pe acelea din epoca corespunzătoare a anului trecut cu suma de 7,869,696 franci; de unde rezultă că în 6 luni numai s'a acoperit sporul de venituri care se prevăzuse pentru întregul exercițiu 1892—93.

Expunerea situațiunei este încheiată ast-fel :

„Terminând expunerea tutulor operațiunilor tesaurului, în cursul anului și al exercițiului 1891—92, constatăm încă odată că situațiunea financiară, în ceea-ce privește budgetul, este pe deplin satisfăcătoare. Veniturile Statului s'aũ încasat cu regularitate, cheltuelile s'aũ efectuat aproape în întregimea lor, iar drepturile cari aũ rămas neplătite s'aũ reportat asupra exercițiului viitor, fiind-că titularii lor nu s'aũ presintat spre a le reclama. În aceste condițiuni, importantul excedent de peste 21,500,000 fr., constatat la închiderea exercițiului formează dovadă neîndoioasă că budgetele s'aũ prezentat și s'aũ votat bine echilibrate, ast-fel ca să nu dea loc la neajunsuri.

Situațiunea aceasta prosperă nu trebuie să ne împedice de a fi prudenți cu cheltuelile extra-ordinare cari se acoperă prin emisiuni de rentă, și de a ne mărgini numai în acelea cari sunt absolut indispensabile“.

Aceasta ne dă măsura esactă despre starea înflorită a financelor noastre, și despre calea prosperă în care ele aũ intrat.

C Financiar.

ODESCOPERIRE IMPORTANTA

Distrugerea șórecilor prin un Baccil.

Or-cine cunoșce că șórecii sunt unele din animalele rođetőre fńrte primejdińse : fiind-că distrug și aduc pagube însemnate în holde pe cńmp, în magazii, și distrug o multime de obiecte chiar și în casă. Am audít pe mulți dintre ómení plńngńndu-se în contra acestor rozetőre și întrebńnd despre leacul cel mai bun pentru a le stírni cu desávěrșire, cńci ei vatńmń cu ínverșunare produsele în tńte anotimpurile. (1)

Aflarea celui mńibu n metod de distrugere al șórecilor a preocupat nu numai pe cultivatori, dar și pe alți ómení de sciințń; nu numai la noi, dar și în alte fńri. Ca exemplu despre acéstń preocupńțiune, este cń, ínecń din anul 1819, Academia de Dijon, din Francia, rńcomanda cultivatorilor urmńtńrele douė recete pentru stńrpirea șórecilor :

Pastń sań alife de elebor (spńnz, bojoțel).—Se ia rńdńcina de bojoțel alb, se pisazń și se amestecń cu miere sań zachńr brut în cantitate de cńte 50 de grame, se mńi adaogń semínțe de omeag 120 grńme în praf și 98 de grame de tńrńte de orz.

Din tńte aceste substanțe se formńzń un amestec, la care se

---

(1) Pe timpul pe cńnd dirigeam grńdina botanicń din Tńrgu-Jiului în iarna anului 1879, de și era ger și zńpadń, totuși nisco șobolani mari făcuse nisco galerii prin stufurile gardului și din cńld în cńnd eșia și rńdea pueți de duzi și scńrța altor plante din care era compus gardul viń, și nu i-am putut stírni

adaogă și puțină apă, dacă este trebuință ;—din acest amestec iasă o pastă sau un aluat tare, care se p^ote face bucățele de mărimea unei alune și, în această stare, se întrebuintă la otrăvirea șórecilor:

A doua recetă este aluatul sau coca de nucă vomică.—Se ia 180 de grame de nucă vomică (turta lupului) pisată ; 98 de grame de făină sau miez de pâine, la care se mai adaogă slănină sau untură îndestulă pentru a plămădi pe cele-l'alte substanțe și a forma din ele o cocă, pe care o împarte în bucățele ca și pe ceau dintăia.

Se pun bucățele acestea în găurile șórecilor, și a doua zi, sau a treia, se observă dacă le a mâncat, și, când nu s'a produs efectul așteptat, trebuic a se mai puue din nou.

Amândouă aceste recete nu numai că nu au dat rezultate, dar sunt și primejdióse pentru copii mici, pisicii și câinii cari umblă prin casă. La câmp de asemenea sunt f^orte grele de aplicat.—În sfîrșit, o multime de metode altele, din timpurile cele mai vechi, s'au aplicat și nu au dat rezultate bune p^otru stărpirea șórecilor.

A fost dat tocmai anul^ui trecut 1892, a se face adevărata descoperire pentru stărpirea acestor rozútoare prin Bacil.

În adevăr, prin luna Martie din anul trecut, jurnalele aducea la cunoșciata publicului că o f^orte mare invasiune, sau năvălire de șóreci, amenință de a distruge cu d^osăv^orsire recoltele din Câmpia Larisa în Thesalia.

Acéstă regiune are o întindere de peste 25,000 de hectare. Populațiunea pe aceste domenii este f^orte rară. — Cătunele și comunele sunt risipite pretutinden^ui, și aprópe două treimi din acea întindere este necultivată. Pământul se cultivă un an, și apoi 'l lasă nelucrat până în al treilea an. Se înțelege de sine că pământurile, lăsate în odihnă așa de mult timp, se năbușesc de plante stufoșe și șórecii aci găsesc cele mai princióse condițiuni pentru a se prăsi.

Afară de aceasta, iarna din urmă a anul^ui a fost caldă și, de prin luna lui Februarie, șórecii au început să furnice în tóte părțile.

Populațiunea, v^oz^ond acéstă năvălire de șóreci, a dat de știre guvernului.

Un comitet special, organizat de proprietari cu concursul guvernului, căuta mai întâiu a curma răul sau a-l localisa, sau prin înecarea pământului, ori prin introducere în pământ de sulfur de carbon sau prin introducerea de semințe otrăvite prin galeriile colindate de aceste roșetore.

Nici unul din aceste metode nu a dat rezultate multumitoare.

Din norocire, nu de mult timp, un învățat, anume Löffler, profesor la Greifswald a descoperit un organism, anume: *Bacillus typhi murium*, microb foarte bun a se pune în bucățile cu care se nutrește șorceii, și îndată ce aceștia au mâncat din acele substanțe, se îmbolnăvese de o boală care seamănă foarte mult cu lungărea (tifos). Microbul numit *Bacillus typhi murium*, nu este primejdios pentru alte animale care-l introduc în stomac, nici chiar pentru acelea, cari prin organizațiunea lor se aseamănă foarte mult cu șorceii.

După sfatul învățatului *Pasteur*, guvernul grec a rugat pe d-l Löffler să vină în Thesalia și să încerce aplicațiunea descoperirii sale. În cele dintâiu zile ale lunii Aprilie, d-l Löffler a venit în Atena și cu ajutorul d-lui Pampoukis, director al institutului bacterologie, a început să prepare culturi de bacili în cuantitatea îndestulătoare pentru ori-ce împrejurare.

O dată ce s'a aprovizionat de culturi, d-l Löffler a plecat în Thesalia cu ele.

În această localitate a dat ordin ca țeranii să aduca pâine albă, uscată și tăiată în bucăți mici de mărimea unui deget. Această pâine o arunea într'un tub de sticlă, care coprindea un lichid plin cu bacili. Pâinea muiată se scotea prin aceste tuburi de sticlă și se punea în găurile și galeriile șorceilor pe câmp sau țearină; dacă acest baccil vatămă și alte animale afară de șorceii, a făcut încercare, dând de mâncare următoarelor specii de animale: găini, porumbei, pisici, câini, porci, măgari, cai, oi, capre etc.—și nici una nu s'a altoit cu baccilul despre care vorbim.

Ceva mai mult, mai multe persoane au mâncat din pâinea plină cu bacili, pentru a arăta—între altele—că nu producee nici uă vătămare lucrătorilor.

Grație învățămintelor lămurite și a isbândeii dobândite, ve-

nea țerani din toate părțile, lua pâine muiată, cum am zis mai sus, și o respâdea asupra întregii întinderi din câmpia Larisei.

După câte-va zile, pâinea depusă în galerii a dispărut, — probabil că o mâncase șoarecii. Pentru a se putea cine-va pronunța asupra efectului tratamentului, era trebuința de un restimp de cel puțin o lună; însă deja, după nouă zile, nu se mai vedea galerii deschise din nou, și pe suprafața pământului, la fic-care pas, întâlneau șorecii în agonie, dina în amedă-mare, când se scie că șorecii, când sunt sănătoși, stau ascunși și în pământ în miezul zilei.

Se pare, și este probabil, că șorecii îndată ce se bolnăvese de tifos provocat de ael baccil, simt trebuință de a respira aer curat, și de aceea ies din galeriile lor. Nu putea cine-va să-și dea o socotélă exactă de numărul șorecilor morți și despre progresul acestei bóle, fiind-că în câmpiele Larisei se afla numeroase paseri de pradă care mâncău șorecii îndată ce murău. Dar, pentru a constata care organe se atacă la șorecii de baccil, s'aun adunat câți-va șorecii morți și s'aun supus în Larisa unui esameu microscopic.

Fără deosebire, la toți s'a găsit alterațiuni anatomice, care le-a provocat bóla lingórea, cauzată de baccilu thyphi murium. Baccilul s'a găsit cu înbelșugare în deosebite organe ale șorecelui, și mai în sémă în ficat și în splină. Prin urmare, din cele dovedite până aci se vedea, că infecțiunea prin pâine contaminată era destul de bine stabilită, și nu mai rămânea de cât a aștepta efectul. D-l Löffler s'a înapoiat la Greifswald pe șa sfirșitul lunei Aprilie. La 26 Maiu a primit de la comitetul nsăreinat cu combaterea flăgelului următórea telegramă :

„Resultatele obținute pretutindenea, pe unde s'a aplicat preparatul, sunt peste măsură dejmari, țara vă este recunoscătóre“.

După acest succes obținut, profesorul Löffler a mai primit peste câte-va zile o scrisóre care l' anunța că, dintre șorecii găsiți morți, mulți dintre ei avea craniul sau hârea capului erăpată și goală.

Acéstă observațiune fusese deja făcută de către invetatul profesor la cursul esperiențelor sale de laborator, și se esplică

ast-fel: șoarecii sănătoși mănăncă carne de șoarecii morți de tifos, și din această cauză se atacă mai cu seamă la craniu, sau hârca capului.

Șoarecii de câmp—de și nu aparțin de aceeași specie, ca acea de casă, sau locuințele oamenilor — totuși se pot și acești din urmă distruge prin același procedeu.

D-nul Löffler a făcut experiență, și a comunicat publicului că nu trebuie a se îndoi cine-va despre aceasta.

Iată cum descrie învățatul profesor modul operator la care a recurs pentru a se încredința despre aceasta. Materia conținută într'un tub de cultură s'a vărsat într'un litru de apă la care s'a adăugat o linguriță de sare de bucătărie. După acosta, s'a depus în acea soluțiune bucăți mici de pâine albă uscată în mărime de 1 centimetru până la 1 centimetru și jumătate. Un litru din această soluțiune este îndestulătoare pentru a muia la peste 1000 din aceste bucățele de pâine. Aceste bucățele muiate se respândesc sau se presară prin găurile colindate de șoarecii. Într'un restimp de la 8 până la 15 zile, de la această operațiune, d-nul Löffler găsea ziua în amezul mare o mulțime de șoareci bolnavi care abia putea să-și târască corpul pe pământ în scurt timp mureau. Cadavrele lor le mânca șoarecii sănătoși și se îmbolnăveau și ei; când observa cine-va organismul acestor șoareci, le găsea la unii craniul spart, iar la alții mățele rupte. Grație acestei împrejurări, infecțiunea, odată realizată, se propagă repede. Un fapt însemnat de notat este că, șoarecii eșeau afară din găuri sau galeriile lor și mureau. Trebuie ca cine-va să aibă grije a aduna cadavrele sau șoarecii morți și a-i îngropa mai departe pentru ca să nu se descompună înăuntrul locuinței, căci ar degaja un miros urit.

În deosebite țări s'a introdus metoda descrisă mai sus pentru distrugerea șoarecilor, și numeroase încercări se fac în diverse laboratorii, pentru a adevăra acest procedeu.

D-nul Schribaux, profesor la ferma institutului agronomic din Paris, și de la care am împrumutat o parte din espunere, spune că și-a procurat cultură de baccil descoperit de d-nul Löffler, pentru a experimenta la acel institut, și în urmă rezultatul experiențelor sale îl va comunica publicului, spre știință și aplicațiune.

Păsăreanu

UN DOCUMENT ISTORIC (1)

(Din timpul revoluțiunii a-delene 1848—49)

Poporul român din Abrud și din prejurul acesta!

În numele țarei noastre ungare cu cuvântul presidentului Ludovic Coșut v'am spus că întru mărturisirea păcei și supunerii și credinței către țară și ocărnuire, să depuneți armele, căci toate ce ziseră se vor împlini și fără *arele* (2) voastre; și totuși s'au aflat oameni, cari pe la șanțul din Buceș și Mihăleni cu mâna armată făceau loagăre, decî cătanile țării au eșit din Zdrapți și au pornit la aceleași locuri; — Ear fiind că oamenii strigară pace și se pufăgară ear alții spuseră că în Abrud și în Cămpeni poporul au strigat pace, cătanele întru aceeași nădejde, că toți veți depune armele jos, s'au cărat la Abrud și au intrat în liniște primiți cu bucurie de popor; — Aici este dar cea mai mare pace, și cruțare, nimenea nu se vatămă, însă arma trebuie să o dea la sediul orașului, decî toți arătații săteni băgați în seamă bine, că de se va întemeia pacea, de veți aduce armele înainte și veți fi liniștiți, nimică stricare nu

1) Originalul, scris pe o jumătate coală de hârtie se află în posesiunea autorului.

2) De sigur este eroare din pană și a se înțelege: *armele*.

veți avea... deschizându-se calea în toate părțile, veți putea merge spre câștigarea traiului. Pentru această dară săteni bărbați grăbiți dorința voastră a împlini și apoi a vă căuta de treburile casei voastre, căci așa veți fi fericiți; iar de veți asculta de amăgitori nebuni și vă veți împotrivi, și prin aceasta la cei nevinovați veți pricinui pacoste, apoi veți fi urțiți și pedepsiți și de Dumnezeu și de țară.

Dat în Abrud 25 April (7 Mai) 1849.

Ioan Dragoș m. p.

pre a voastră îndreptare trimis
adlegat dietal.

Documentul e scris de Dragoș cu mâna proprie. Textul e de mână străină. *Buceș, Mikáleni și Zdrapți* sunt comune situate în trecătoarea ce conduce din Ungaria în ținutul Moșilor din munții apuseni și Ardealului, și locuitor se numesc din partea acestor din urmă *Crișeni*, ca și locuitorii celorlalte comune de pe Criș. Crișienii conduși de popa Groza din Rovine, au făcut multă pradă în insurgenții Unguri la anul 1848—49.

Dragoș a fost trimis din partea revoluționarului Kosuth la Moșii conduși de Iancu, ca să-i înșele. Întreg Ardealul era în mâna insurgenților, numai în Moși au aflat o rezistență atât de îndârjită, că mii de vieți scump: Ungurilor s'au stins în zadar și au trebuit să alerge la șiretlicuri.

Dragoș a căzut jefsa fari i Moșilor, sub cuvânt că e trădător, ziua inamează mare, în piața Abrudului.

El a fost Român de naștere, din părțile ungurene și destul de șiret, precum vedem din documentul de mai sus.

GR. SIMA AL LUI ION
(Conv. lit.)

TEATRUL NAȚIONAL

Activitatea Teatrului Național pare că a început să scadă într'un chip deosebit.

Ne învârtim vesnic în jurul lui 423 și al altor piese de același fel, când ar fi putut foarte bine să nu se sacrifice *Onoarea* și *Marele Galeotho*.

Dacă se crează precedente cu piese cari strică gustul publicului, nu credem că e necesar să se persiste mai departe, și foarte bine ar fi făcut Direcțiunea să represinte mai înainte *Onoarea*, *Marele Galeotho*, *Hoții* și alte opere serioase, și neapărat că atunci publicul ar fi prins gust și pentru lucrurile severe și serioase, mai ales când există în Comitet câți-va domni cari strigă toată ziua că mai multă moralitate în guse necesară.

Opera italiană, care în fle-căre s'era a făcut câte un nou *fiasco*, s'a dus în sfârșit.

Se vestește pentru Februarie venirea d-nei *Sarah Bernard*.

Spre primăvară, se crede că vom avea fericirea a auzi și a asculta mai multe cântărețe și artiste dramatice, cari plecând dintre noi, 'și-au făcut celebritatea în străinătate.

Ion Săteanu.

Spectacole

CIRCUL SIDOLI.—Representații zilnice cu producții equestre și gimnastică.

Trupa constă din specialități numai de primul rang ne mai văzute până acum în București.

Prețurile care au fost până în prezent sunt cu totul scăzute.

TEATRUL IMPERIAL de la COPLER dă în fie-care zi reprezentații cu cântărețe nouă.

LEGAȚORIA DE CĂRȚI

M. SRĂCHER

Strada Principatele-Unite București

Efectuează ori-ce fel de lucrări, relativă la această artă, precum: *Registre, Broșuri, Cărți de Scoulă, Cărți de Bibliotecă, Cărți Bisericești* etc. etc., cu prețuri foarte reduse.

NB. Se află și un depou de cărți bisericești.

PENE VERITABILE
de
STRUT
în diferite nuanțe
FLORI ARTIFICIALE DE PARIS
panglici de mătase
cele mai
moderne de Lyon
și de
ST. ETIENN

MAGASIN DE MODES

de

PARIS

premiat cu medalia de aur

Marie Vogt

MODES & PARURES

82 CALEA VICTORIEI 82

BUCAREST

vis-à-vis de biserica Crețulescu

PĂLĂRII DE PĂR ENGLESE

și

PAIE

de

FLORENȚA

Pălării de păslă fină de Paris

CELE MAINOU I

FASOANE

după

JURNALELE

cele din urmă din Paris

Mare asortiment de coroane de flori artificiale, cu senturile și inscripțiile lor.